

Kokousaika	Ma 18.6.2018 klo 19.00 - 19.30
Kokouspaikka	Kunnanvirasto, valtuustosali
Käsiteltävät asiat	<ol style="list-style-type: none">1. Kokouksen avaus2. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus3. Pöytäkirjantarkastajien valinta4. liite Arviointikertomus vuodelta 20175. liite Tilinpäätös 20176. Valtuusto- ja kuntalaisaloitteet7. Kunnanvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali toimikaudeksi 2018 - 20198. Talouden väliraportti9. Kiireellistä käsittelyä vaativat asiat10. Ilmoitusasiat <p>Kokouksen päättäminen ja valitusosoitus</p>
Pöytäkirjan nähtävänäpito	Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty valitusosoitus, pidetään yleisesti nähtävänä 21.6.2018
Puheenjohtaja	Veli-Pekka Okko
Julkipanotodistus	Tämä kokouskutsu on julkaistu yleisessä tietoverkossa Ilmoitustaulunhoitaja

LEMİN KUNTA
 Kunnanvaltuusto

KOKOUSAIKA	Ma 18.06.2018 klo 19.00 - 19.30	
KOKOUSPAIKKA	Kunnanvirasto, valtuustosali	
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET (ja merkitä siitä, kuka toimi puheenjohtajana)	Okko Veli-Pekka Tapanainen Matti Nisonen Lasse	Puheenjohtaja I varapuheenjohtaja II varapuheenjohtaja
	Buuri Kati Holopainen Petteri Junni Antti Junnikkala Mika Karhu Anu Kempainen Teemu Koivisto Juha Konttinen Tuula Mielikäinen Juha	Laurikainen Ritva Ovaskainen Jarkko Penttilä Arto Purtilo Pekka Rings Mervi Sirkka Laura Taipale Heikki Tölski Jarmo Värtö Nina
MUUT SAAPUVILLA OLLEET (ja läsnäolon peruste)	Stoor Jussi Pitkänen Pentti	kunnanjohtaja pöytäkirjanpitäjä
LAILLISUUS JA PÄÄTÖS- VALTAISUUS	Todettiin.	
ASIAT	§ :t 12 - 18	
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUSTAPA (tarkastuspaikka ja -aika sekä tarkastajien valinta taikka merkintä edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastamisesta)	Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Heikki Taipale ja Antti Junni.	
PÖYTÄKIRJAN ALLE- KIRJOITUS JA VARMENNUS	Puheenjohtaja	Pöytäkirjanpitäjä
	Veli-Pekka Okko	Pentti Pitkänen
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme	Tarkastusaika Lemillä 21.6.2018	
	Allekirjoitukset	
	Heikki Taipale	Antti Junni
PÖYTÄKIRJA ON PIDETTY NÄHTÄVÄNÄ YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA	Paikka ja pvm Lemillä 21.6.2018	
	Virka-asema Talous- ja hallintojohtaja	

LEMIN KUNTA

Tarkastuslautakunta	28.03.2018	11
Tarkastuslautakunta	03.05.2018	15
Tarkastuslautakunta	17.05.2018	20
Kunnanvaltuusto	18.06.2018	21

12. Arviointikertomus

Tarkastuslautakunta § 11

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä onko toimintajärjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Ehdotus Tarkastuslautakunta valmistelee arviointikertomusta keskustelemalla arviointikertomuksessa esille nostettavista asioista ja työnjaosta.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus § 13

Arviointikertomuksen luonnos on tarkastuslautakunnan yhteisessä käytössä olevassa pilvipalvelussa. Jokaisella jäsenellä on oikeudet päivittää oman vastualueensa havainnot arviointikertomukseen.

Ehdotus Lautakunta jatkaa arviointikertomuksen laadintaa. Arviointikertomus on tarkoitus hyväksyä 17.5. kello 15.00 pidettävässä kokouksessa.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tarkastuslautakunta § 16

Tarkastuslautakunta on käsitellyt arviointikertomusmateriaalia edellisissä kokouksissa ja jatkaa arviointikertomuksen työstämistä.

Ehdotus Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen työstämistä.

Päätös Tarkastuslautakunta päättää

- hyväksyä arviointikertomuksen vuodelta 2017
 - saattaa arviointikertomuksen tiedoksi valtuustolle
 - kuntalain 121 § mukaan pyytää kunnanhallitukselta lausunnon syyskuun loppuun mennessä toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.
-

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta	Hallitus	Valtuusto

Kunnanvaltuusto § 12

Päätös Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja esitteli arviointikertomuksen.

Kunnanvaltuusto hyväksyi tarkastuslautakunnan ehdotuksen ja merkitsi arviointikertomuksen tiedoksi.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	
--	------------	----------	-----------	--

LEMIN KUNTA

Kunnanhallitus	19.03.2018	61
Kunnanhallitus	16.04.2018	69
Tarkastuslautakunta	03.05.2018	15
Kunnanvaltuusto	18.06.2018	23

13. Tilinpäätös 2017

Kunnanhallitus § 38 Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilitarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Tarkastuslautakunta antaa Kuntalain 121 §:n mukaan valtuustolle arviointikertomuksen, joka käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Tilinpäätöksen sisältö ja rakenne on pääosin sama kuin edellisenä vuonna. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston uuden yleisohjeen mukaiset uudet tietovaatimukset on otettu huomioon ja ne ovat aiheuttaneet esittämistapaan ja sisältöön pieniä muutoksia. Vuoden 2017 tulos nousi selkeästi positiiviseksi, suurelta menosäästöjen vuoksi.

Vuoden 2017 tilinpäätökseen kuuluvat toimintakertomus, talousarvion toteutuminen, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot sekä eriytetyt tilinpäätökset ja kuntalain 114 §:n tarkoittama konsernitilinpäätös. Toimintakertomukseen sisältyvät mm. olennaiset tapahtumat kunnan ja konsernin toiminnassa ja taloudessa, sisäinen valvonta, tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus, rahoitusasema, kokonaistulot ja -menot, kuntakonsernin toiminta ja talous sekä esitys tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamisesta.

Vuoden 2017 tilinpäätöksen mukainen vuosikate on 780.044,30 euroa (254 euroa/as), kun se edellisenä vuonna oli 893.439,36 euroa (290 euroa/as). Ylijäämä poistojen kirjaamisen jälkeen on 145.679,60 euroa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja.

Tilinpäätös 2017 on liitteenä. (valm. talous- ja hallintojohtaja Pentti Pitkänen, puh. 040 7244603).

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää allekirjoittaa tilinpäätöksen ja jättää sen tilintarkastajien tarkastettavaksi ja tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös Kunnanjohtaja muutti kokouksessa päätösehdotuksensa seuraavanlaiseksi: Kunnanhallitus jättää tilinpäätöksen pöydälle täydennyksiä varten.

Kunnanhallitus hyväksyi muutetun päätösehdotuksen.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet			
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto

LEMIN KUNTA

Kunnanhallitus	16.04.2018	70
Tarkastuslautakunta	03.05.2018	15
Kunnanvaltuusto	18.06.2018	24

Kunnanhallitus § 43 Eksoten jäsenkuntien kesken on sovittu, että Imatran kaupungin maksuosuus ja muiden kuntien keskinäiset maksuosuudet pidetään aluksi erillään ja 29.2.2019 mennessä tehdään clearing-laskelma, jolla maksuosuuksien keskinäinen suhde oikaistaan toteutuneen palvelujen käytön mukaiseksi. Alustava laskelma on tehty jo nyt ja se osoittaa Lemín kunnalle huomattavaa lisämaksua. Tähän tulee tilinpäätöksessä varautua ja tämän vuoksi tilinpäätös jouduttiin jättämään pöydälle 19.3.2018 kokouksessa.

Tilinpäätös on korjattu siten, että arvioidusta lisämaksuosuudesta 750.000 euroa on merkitty vuoden 2017 menoksi. Tämän jälkeen vuoden 2017 tilinpäätöksen mukainen vuosikate on 30.044,18 kun se edellisenä vuonna oli 893.439,36 euroa (290 euroa/asukas). Alijäämä poistojen kirjaamisen jälkeen on 604.320,52 euroa.

Tilinpäätös 2017 on liitteenä. (valm. talous- ja hallintojohtaja Pentti Pitkänen, puh. 040 7244603)

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää allekirjoittaa tilinpäätöksen ja jättää sen tilintarkastajan tarkastettavaksi ja tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tarkastuslautakunta § 12 Tilintarkastaja luovutti tilintarkastuskertomuksen ja tarkastusselosteen lautakunnalle. (liite 1).

Tilintarkastaja on tilintarkastuskertomuksessaan 3.5.2018 esittänyt tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltaan tilikaudelta.

Ehdotus Tarkastuslautakunnalla ei ole huomauttamista tilintarkastuskertomuksesta.

Tarkastuslautakunta

- merkitsee tiedoksi tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2017
- saattaa tilintarkastuskertomuksen tiedoksi kunnanvaltuustolle
- esittää kunnanvaltuustolle, että vuoden 2017 tilinpäätös hyväksytään ja kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2017.

Kunnanvaltuusto § 13

Päätös Keskustelun aikana käyttivät ryhmäpuheenvuorot Keskustan valtuustoryhmän puolesta Jarmo Tölski ja Kokoomuksen valtuustoryhmän puolesta Arto Penttilä. Kokoomuksen valtuustoryhmän puheenvuoro liitetään pöytäkirjaan.

Kunnanvaltuusto hyväksyi tarkastuslautakunnan ehdotuksen.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet			
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto

14. Valtuusto- ja kuntalaisaloitteet

Kunnanhallitus § 65

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvat aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Valtuuston kokousten yhteydessä on kuntaan jätetty viisi aloitetta sen jälkeen, kun valtuusto 29.5.2017 totesi siihen mennessä jätetyt aloitteet aloitteina loppuun käsitellyiksi.

Lemin vanhus- ja vammaisneuvosto jätti 18.12.2017 aloitteen yhteisen pihapiirin perustamisesta.

Lemin Kokoomuksen valtuustoryhmä jätti 18.12.2017 valtuustoaloitteen erityisopetuksesta Lemin kouluissa tehtävästä selvityksestä.

Jari Kahelin ja Antti Junni ovat tehneet tonttikaupan vauhdittamisesta kuntalaisaloitteen, jonka Antti Junni jätti valtuustossa 18.12.2017.

Keskustan Lemin valtuustoryhmä jätti 9.4.2018 aloitteen koululaisten kirjastopalvelujen järjestämisestä.

Lemin Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä jätti 9.4.2018 aloitteen Lemin kunnan ulkoisesta mainonnasta.

Valtuustoaloitteiden johdosta on tehty seuraavaa:

Lemin vanhus- ja vammaisneuvoston aloite: Pihapiirin perustamista on esitetty liitettäväksi Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom Oy:n Yhteinen koti maalla-hankkeen jatkohankkeeksi. Lemillä järjestettiin aiheesta suunnittelutyöpaja 11.4.2018 ja Socom etsii jatkohankkeelle lisää yhteistyökumppaneita rahoitusmahdollisuuksien parantamiseksi. Varsinainen hankehakemus tehdään elo-syyskuulla 2018. Kunnanhallitusta on informoitu asiasta 19.3.2018.

Lemin Kokoomuksen valtuustoryhmän aloite: Sivistyslautakunta on 22.2.2018 merkinnyt aloitteen tiedoksi ja päättänyt jatkaa asian selvittelyä kyselyillä ja palata asiaan saatujen vastausten jälkeen.

Jari Kahelinin ja Antti Junnin aloite: Asian alustavan valmistelun yhteydessä on todettu, että kuituliittymien hankintaan ei ole määrärahaa ja liittymän tarjoaminen kaupan päälle osalle tontinostajia ei ehkä kohtele ostajia tasapuolisesti. Näistä syistä valmistelua ei toistaiseksi ole jatkettu.

Keskustan Lemin valtuustoryhmän aloite: Vuoden 2018 talousarviossa on Kuukanniemen koululla kyytirahaa tähän tarkoitukseen. Kevätlukukaudella 2018 ei kyytejä ole järjestetty, mutta syksyllä kyyti järjestetään kerran kuukaudessa. Samoihin reissuihin yhdistetään myös yhteistyötä monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa koulukeskuksen kanssa.

Lemin Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän aloite: Ulkomainostaulujen rakentaminen käsitellään vuoden 2019 talousarvion yhteydessä.

Edellä mainittujen valtuustoaloitteiden lisäksi kuntaan on kuntalaisaloite.fi:n kautta tullut 23.5.2018 Kai Hakalan kuntalaisaloite oppilaiden itsepuolustuskurssista. Tämä aloite on ohjattu sivistyslautakunnalle.

(valm. talous- ja hallintojohtaja Pentti Pitkänen, puh. 040 7244603)

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus ehdottaa kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto merkitsee tiedoksi suoritettujen toimenpiteiden ja toteaa kaikki aloitteet aloitteina loppuun käsitellyiksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kunnanvaltuusto § 14

Päätös Laura Sirkka esitti, että Kokoomuksen valtuustoryhmän aloitetta ei vielä todettaisi loppuun käsitellyksi. Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Antti Junni ehdotti, että Jari Kahelinin ja Antti Junnin aloitetta ei todettaisi loppuun käsitellyksi, vaan kunnanhallitus voisi tutkia, miten aloitteen ideaa kuituverkon hyödyntämisestä markkinoinnissa voisi hyödyntää. Kati Buuri kannatti selvityksen jatkamista.

Kunnanvaltuusto päätti yksimielisesti, että Jari Kahelinin ja Antti Junnin aloitetta ei vielä todeta aloitteena loppuun käsitellyksi. Muilta osin kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen ehdotuksen.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta	Hallitus	Valtuusto

15. Kunnanvaltuuston puheenjohtajan ja
varapuheenjohtajien vaali toimikaudeksi 2018 - 2019

Kunnanhallitus § 74

Kuntalain 18 §:n mukaan kunnanvaltuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

Voimassa olevan kunnanvaltuuston työjärjestyksen 1 §:n ja hallintosääntöehdotuksen 72 §:n mukaan puheenjohtajisto valitaan 1 vuoden toimikaudeksi ja valtuustossa on kaksi varapuheenjohtajaa. (valm. talous- ja hallintojohtaja Pentti Pitkänen, puh. 040 7244603).

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus ehdottaa kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto valitsee puheenjohtajan sekä I ja II varapuheenjohtajan toimikaudeksi 1.6.2018 - 31.5.2019.

Päätös Kunnanhallitus päätti ottaa tämän asian ylimääräisenä käsiteltäväksi.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kunnanvaltuusto § 15

Päätös Keskustelun aikana Arto Penttilä ehdotti kunnanvaltuuston puheenjohtajaksi Veli-Pekka Okkoa. Jarmo Tölski ehdotti I varapuheenjohtajaksi Matti Tapanaista. Juha Koivisto ehdotti II varapuheenjohtajaksi Lasse Nisosta. Muita ehdotuksia ei tullut. Puheenjohtaja totesi, että valtuuston puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajiksi valittiin seuraavat henkilöt toimikaudeksi 1.6.2018 - 31.5.2019:

- valtuuston puheenjohtajaksi Veli-Pekka Okko
- valtuuston I varapuheenjohtajaksi Matti Tapanainen
- valtuuston II varapuheenjohtajaksi Lasse Nisonen.

16. Talouden väliraportit

Kunnanhallitus § 66

Talousarvion käyttösuunnitelman tavoitteiden mukaan kunnanhallitukselle annetaan talousraportti kuukausittain ja valtuustolle vähintään kaksi kertaa vuodessa. Viimeinen käsitelty raportti on tammikuulta 2018. Sen jälkeen on kunnan nettisivulla julkaistu raportit helmikuulta, maalikuulta ja huhtikuulta 2018.

Viimeinen julkaistu raportti huhtikuulta alkaa jo näyttää suuntaa talouden kehityksestä. Huhtikuun lopun tilanteessa toimintamenot ovat suunnilleen talousarvion mukaan ennustetussa tilanteessa. Huhtikuun raportin ylijäämä johtuu valtaosin alkuvuoden verotilitysten arvioitua paremmasta kehityksestä. Arviota vuoden 2017 verokertymästä ei vielä ole käytettävissä. (valm. talous- ja hallintojohtaja Pentti Pitkänen, puh. 040 7244603)

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee helmikuun 2018, maalikuun 2018 ja huhtikuun 2018 raportit tiedoksi ja saattaa huhtikuun 2018 raportin myös kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kunnanvaltuusto § 16

Päätös Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen ehdotuksen.

17. Kiireellistä käsittelyä vaativat asiat

Kunnanvaltuusto § 17

Päätös Kiireellistä käsittelyä vaativia asioita ei ollut.

18. Ilmoitusasiat

Kunnanvaltuusto § 18

Päätös Jarmo Tölski toivoi Lemi-tarrojen hankintaa valtuutettujen tietokoneisiin, jos Lemi valitaan metallipääkaupungiksi.

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät 12, 14, 16 - 18
	HallintolainkäyttöL 5 §:n / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet

VALITUSOSOITUS

viranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Viranomaisen, osoite ja postiosoite Itä-Suomen hallinto-oikeus Minna Canthin katu 64 PL 1744, 70101 Kuopio Sähköposti; ita-suomi.hao@oikeus.fi Puhelin: 029 56 42502 Faksi: 029 56 42501 Kunnallisvalitus, pykälät 13, 15,	Valitusaika 30 päivää	
	Hallintovalitus, pykälät	Valitusaika päivää	
	Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite	Pykälät	Valitusaika päivää
Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun			

<p>Valituskirjelmä</p>	<p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - muutosvaatimuksen perusteet <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin HLL 21 §:ssä säädetään.</p> <p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
<p>Valitusasiakirjojen toimittaminen</p>	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät</p> <p>Valitusasiakirjat on toimitettava 1): nimi, osoite ja postiosoite Pykälät</p>
<p>Lisätietoja</p>	<p>Valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.</p> <p>Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>

¹⁾ Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle.